

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0413U002516

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-04-2013

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Матасар Вікторія Ігнатівна

2. Matasar Viktoriia Ignativna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 14.02.01

Назва наукової спеціальності: Гігієна

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-04-2013

Спеціальність за освітою: 7.110106

Місце роботи здобувача: ДУ "Науковий центр радіаційної медицини АМН України"

Код за ЄДРПОУ: 04837835

Місцезнаходження: 04050, м.Київ, вул. Мельникова 53

Форма власності:

Сфера управління: Академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.003.01

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: ДУ "Науковий центр радіаційної медицини АМН України"

Код за ЄДРПОУ: 04837835

Місцезнаходження: 04050, м.Київ, вул. Мельникова 53

Форма власності:

Сфера управління: Академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.33.35

Тема дисертації:

1. Наукове обґрунтування заходів аліментарної профілактики основних нутрієнтних дефіцитів у вагітних, які проживають на радіоактивно забруднених територіях
2. Scientific ground of measures of alimentary prophylaxis of basic nutrient deficits for pregnant who live on territories contaminated with radionuclide.

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: стан фактичного харчування та здоров'я вагітних жінок, які постійно проживають на радіоактивно забруднених, внаслідок аварії на ЧАЕС, територіях впродовж всього післяаварійного періоду. Методи дослідження: бібліографічний, санітарно-гігієнічні, клінічні, біохімічні, фізіологічні, математичні, спектрально-динамічні. Теоретичні та практичні результати: проаналізовані рівні забруднення ґрунтів ^{137}Cs та дози внутрішнього опромінення вагітних жінок, які постійно проживають на радіоактивно забруднених і йоддефіцитних територіях Іванківського району Київської області. Проведено комплексне вивчення та дана гігієнічна оцінка стану фактичного харчування і показників харчового статусу вагітних, визначені найбільш характерні дефіцити нутрієнтів серед вищезазначеної категорії жінок; встановлені пріоритетні дефіцити макро- та мікронутрієнтів у харчуванні у літньо-осінній та зимово-весінній періоди року. Науково обґрунтовані заходи корекції дефіцитів есенціальних нутрієнтів майбутньої матері та дитини, які мешкають

на забруднених радіонуклідами територіях України. Розроблені та впроваджені в практику добові меню-розкладки, збалансовані за нутрієнтним складом, для харчування жінок у першій та другій половині вагітності. Наукова новизна: вперше в сучасних соціально-економічних умовах радіоактивно забруднених територій Українського Полісся визначено стан фактичного харчування вагітних жінок, як такий, що не відповідає вимогам раціонального. Дана гігієнічна оцінка забезпеченості вагітних жінок основними нутрієнтами. Доведено, що фактичне харчування вагітних не відповідало фізіологічним потребам. Раціони містили вузький асортимент продуктів, нутрієнтний склад був розбалансованим. Визначено, що найбільш розповсюдженими і глибокими у вагітних жінок були дефіцити мінералів: Fe, I, Ca, K, Mg та P. Меншим за встановлену норму у вагітних жінок із радіоактивно забруднених територій був вміст вітамінів в харчових раціонах. Найбільш розповсюдженими були дефіцити вітамінів A, D, E, B9, B1, C, B2, E, B-каротину, PP, B6, B12. Встановлено, що у 22% жінок, обстежених в 2007 році, реєструвався легкий ступінь йодного дефіциту, у 61% жінок спостерігався помірний ступінь йодної нестачі, а у 17% - виявлявся тяжкий ступінь дефіциту йоду. Науково обґрунтовані та впроваджені в практику закладів охорони здоров'я шляхи аліментарної корекції основних нутрієнтних дефіцитів серед вагітних жінок в різні періоди року, особливо для вітамінів E, D, A, C, B9, групи B, а також мікро- (I, Fe, Se, Zn, Cu) і макроелементів (Mg, Ca, P, K). Для харчування вагітних жінок у віддалений післяаварійний період в радіоактивно забруднених і йоддефіцитних регіонах Українського Полісся нами розроблені та впроваджені в практику охорони здоров'я рецептури страв, збалансованих за нутрієнтним складом. Ступінь впровадження: результати впроваджені у вигляді 4 актів впровадження на методичні рекомендації. Сфера використання: гігієна, акушерство, медицина.

2. Object of research: the actual state of nutrition and health of pregnant women who live on territories contaminated with radionuclides as a result of Chernobyl accident throughout the post-accident period. Method: bibliographic, sanitation, clinical, biochemical, physiological, mathematical, the spectral-dynamic, calculations and statistical analysis. Theoretical and practical results: analysis of soil contamination level of ^{137}Cs and the exposure of pregnant women who live on contaminated and iodine deficient territories of Ivankivsky district in Kyiv region. Complex research was done and it was given the hygienic assessment of actual nutrition state and nutritional status index of pregnant women, identified the most typical nutrient deficiencies among women, certain priority deficiencies of macro- and micronutrients in nutrition. Science-based measures correcting deficits of essential nutrients of expectant mothers and child living in the contaminated areas of Ukraine. Developed and put into practice daily menu, balanced in nutrient composition, for nutrition of women in the first and second half of pregnancy. Scientific novelty: for the first time in the present socio-economic conditions of the contaminated territories, the state of actual nutrition of pregnant women in Ukrainian Polissya determined, as such, that does not meet the rational. The hygienic estimation of basic nutrients of pregnant women was done. It is shown that the actual nutrition of pregnant women did not meet the physiological needs. Diets containing a narrow range of products nutrient composition was unbalanced. Determined that the most widespread and deep in pregnant women were deficits of minerals: Fe, I, Ca, K, Mg and P. Lower than the rate in pregnant women with contaminated areas was the content of vitamins in nutrition. The most widespread were deficiencies of vitamins A, D, E, B9, B1, C, B2, E, B-carotene, PP, B6, B12. Determined that 22% of inspected in 2007 women, recorded light iodine deficiency, in 61% of women experienced a moderate degree of iodine deficiency, and 17% - manifested severe degree of iodine deficiency. Science-based and implemented in practice healthcare ways of alimentary correction of major nutrient deficiencies among pregnant women in different periods of the year, especially for vitamins E, D, A, C, B9, B, and micro- (I, Fe, Se, Zn, Cu) and macroelements (Mg, Ca, P, K). For nutrition of pregnant women in remote post-accident period in contaminated and iodine deficiency regions of Ukrainian Polissya we developed and implemented in public health practice recipes dishes balanced by nutrient composition. Degree of implementation: case studies in the form of 4 acts implementing results of the thesis in the learning process. Use sphere: hygiene, obstetrics, medicine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бебешко Володимир Григорович

2. Bebeshko Volodymir Grigorovich

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.31

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Омельчук Сергій Тихонович

2. Омельчук Сергій Тихонович

Кваліфікація: д.мед.н., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Торбін Владислав Федорович

2. Торбін Владислав Федорович

Кваліфікація: д.мед.н., 14.02.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Москаленко Віталій Федорович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Москаленко Віталій Федорович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.